

27. augustil 1998 kell 13

vallamajas

RAKKE VALLA

PLANEERINGUPÄEV

**Üldplaneeringu lähteülesandega saab
tutvuda vallamajas volikogu saalis**

perspektiivis võiks Lääne-Viru maakonna alal olla 9 omavalitsusüksust: Rakvere, Kunda, Tapa, Tamsalu, Kadrina, Sõmeru, Haljala, Vinni, Väike-

Maarja ..... (väljavõtte Eesti Regionaalarengu Sihtasutuse poolt tellitud uurimistöö aruandest).

Kaugemas tulevikus ei ole Rakked tugevate ja perspektiivsete omavalitsuste nimistus. Lähiajal on siiski Rakke vald olemas ja kui vaadata uurimistöö aruande Rakke valda puudutatavat osa, siis on põhivariandina pakutud, et vald jääb eksisteerima praegusel kujul, vald on praegusel kujul terviklik.

Loomulikult ei ole põhjust arvata, et kõik on kõige paremas korras ja et elu läheb edasi iseenesest. Käesolev vallaleht püüabki selgitada, millised eeldused on Rakke vallal arenguks ja millised probleemid vajavad lahendust. Rakke valla edasiste arengusuundade väljaselgitamiseks algatas Rakke vallavolikogu valla üldplaneeringu, mille koostamist juhivad Kaur Lass ja Irje Lepik AS ENTEC-i arhitektuuri ja planeerimisosakonnast.

27. märtsi vallavolikogu istungil toimus ajurünnak Rakke valla tugevate külgede, võimaluste, nõrkade külgede ja ohtude väljaselgitamiseks (SWOT, analüüs ilmus eelmises vallalehes).

SWOT-ist tulenevalt on Rakke vallal eeldused kujuneda tugevaks tõmbekeskuseks: mullastik, maavarad,

põhjavesi, mets, raudtee ja korralik teedevõrk, tugev energeetiline potentsiaal – maagaas ja elektrienergia. On liigendatud maastik ja veekogud, on ilusaid vaateid ja vaatamisväärsusi, on tugev kultuurilooline taust.

Muidugi on olemas ka ohud ja nõrgad küljed: elanikkonna vananemine ja negatiivne iive, ajude äravool, madal tööhõive ja väikesed sissetulekud, sotsiaalne allakäik, väljakujunemata hariduspoliitika ja konkurentsi puudumine tervishoius, telefoniseid puudumine küldes ja kohalike teede halb seisukord.

Vallavalitsus püüdis valla elanikkonna arvamuste ja ettepanekute väljaselgitamiseks levitada ankeete, kuid kahjuks see aktsioon ebaõnnestus, kahesajast väljaläinud ankeedist tuli tagasi 32, kokkuvõtte ilmus eelmises lehes. Ilmselt ei olnud piisav ankeetide levitamise süsteem: kohaliku lehe vahel, raamatukogude ja kooli kaudu. Selles ajalehes on trükitud kaks ankeeti, eelmise kordus ja veel täiendav ankeet sotsiaalsfääri kohta – haridus, meditsiin, sotsiaalhoolekanne. Seekord tahaks vallarahva aktiivset osalust ankeetide täitmisel, et välja selgitada vallakodanike nägemused ja soovid tuleviku kujundamisel. On oht, et kui strateegilisi otsuseid tehakse väga väikese grupi arvamuste alusel, siis ei pruugi need otsused kujuneda parimaiks.

Võib juhtuda ka nii, et kui tulevikku kujundavad ainult need, kes on tegevad

ühes või teises ametis, ei pruugi arengut üldse toimuda, mugavam on samamoodi edasi elada.

Kaur Lass hinnangu kohaselt võib lugeda läbikukkunuks ka 28. mail ja 16. juunil toimunud planeeringupäevi, eelkõige väheste osavõtjate ja vähesel aktiivsuse tõttu. Ta tõi positiivse näitena Koeru valla, kus toimuvad väga aktiivsed ja suure osavõtjate arvuga arutelud. Muidugi on siin oma osa ka informatsiooni puudumisel, inimesed lihtsalt ei teadnud, et selline üritus toimub. Ilmselt on see minupoolne oskamatus asju korraldada.

Siiski jäi nendest planeeringupäevadest ka mingi jälg järele: töörühmade poolt väljapakutud ideed on kirjas Rakke valla arengustrateegites, mis on avaldatud käesolevas lehes. Hea oleks, kui järgmisel planeeringupäeval, mis toimub 27. augustil kell 13 vallamajas, oleks juba palju rohkem inimesi, kes tahavad ja suudavad sõna sekka öelda Rakke valla tuleviku osas.

Hea inimene, kes Sa oled ja tahad ka tulevikus olla Rakke valla kodanik, loe läbi kõik, mis on siin lehes kirjas, mõtle ja otsusta, kas Sul on huvi oma sõna sekka öelda.

(järg lk. 2)

SELLES NUMBRIS

Rakke valla planeeringust	LK. 1
Valla arengustrateegiad	LK. 3-4
Tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arengusihid	LK. 5
Ankeet	LK. 6-7
GLOBE - mis see on?	LK. 9

Samas võiksid ka mõelda sellele, millises töөрühmas Sa tahaksid osaleda: hariduse, kultuuri ja sotsiaalsfääri töөрühmas; ehituse, kommunaal-majanduse ja maa-asjade töөрühmas või majanduse, ettevõtluse ja turismi töөрühmas. Eriti tahaks rõhuda noorte inimeste, ka õpilaste aktiivsusele, sest just teie olete need, kes praegu vastuvõetud otsuseid tulevikus ellu viivad.

Täidetud ankeedid palun tagasi toimetada hiljemalt 10. augustiks kas siis vallamaja või lähemasse raamatukogusse.

Hea inimene, ära häbene oma arvamusi avaldada ka vallalehes, see leht ei ole mõeldud ainult valla kurjade käskude edasiandmiseks. Kui tunned, et sul on midagi öelda, mida peaksid teadma ka teised, ära häbene – kirjuta.

Nüüd info levikust – vallavalitsus vajab tagasisidet, millisest informatsioonist on puudus ja kuidas peaks üldse igasugust teavet levitama, et see jõuaks nendeni, kes seda vajavad. Ankeetidest see küsimus kahjuks puudub, oma arvamus pane kasvõi eraldi lehele.

Peeter Vill
Arenguosakonna juhataja

RAKKE VALD

ISELOOMUSTUS

Kihelkondlik kuuluvus:

Simuna, Koeru (Piibe; Liigvalla pk), Kadrina (Räitsvere küla)

Valla keskus: Rakke alevik

Elanikke 01.01.1996: 2439

Paikkonnad

Nimi	Asustusüksused	Elanike arv	Kuuluvus enne 1938	Kuuluvus pärast 1938
Rakke	Rakke, Ao, Räitsvere, Edru, Lammasküla, Mõisamaa	1598	Rakke Salla	Rakke Salla
Piibe	Piibe, Lahu	171	Rakke	Rakke
Liigvalla	Liigvalla	149	Rakke	Rakke
Salla	Salla, Tammiku, Lasinurme, Emumäe, Koila	521	Salla	Salla

Vald on terviklik, keskmise suurusega, tugeva sisemise keskusega. Moodustub kahest omavahel seotud põhipaikkonnast - Rakkest ja Sallast. Allpaikkonnana saab eristada Piibe ja Liigvalla, mis teatud ulatuses on seotud Jõgeva-Koeru suunaga. Valla territooriumil paiknes Pälsoni nim. sovhoos keskusega Rakke alevikus.

I. Alternatiivid haldusterritoriaalse korralduse osas				II. Alternatiivid olemasolevate omavalitsusüksuste piiride muutmise osas			
Nr	Muutus	Elanike arv	Hinnang	Nr	Muutus	Elanike arv	Hinnang
1	Vald jääb eksisteerima praegusel kujul		Vald on praegusel kujul terviklik	1	Piibe pk liitmine Koeru vallaga	-171	Praegu vastavaid tententse ei ole. Elanikud kasutavad valdavalt siiski Rakke teenuseid
2	Ühinemine Avanduse vallaga	3597	Mõeldav juhul, kui see osutub otstarbekaks ja eelistatuks Avanduse valla seisukohast lähtudes	2	Käru pk liitmine Avanduse vallast	+151	Otstarbekas eeldusel, et Avanduse valla ühinemisel Väike-Maarja või Laekvere vallaga soovivad Käru paikkonna elanikud liituda Rakke vallaga
3	Ühinemine Avanduse ja Laekvere vallaga	5765	Ilmselt ebareaalne. Moodustuks omavahel väheseotud territoriaalsest seisukohast heterogeenne üksus				

Rakke valla arengustrateegiad

Ideed, mis on olnud arutusel Rakke valla planeeringupäevadel

Majanduse, ettevõtluse ja turismi tööühm

- kaaluda valla arengufondi asutamist, fondi ülesanne oleks toetada arenguprojekte;
- olemasoleva tootmise, ka põllumajandusliku tootmise arendamine täiuslikkuseni;
- energia- ja struktuuri poolest sobivate territooriumide kasutuselevõtt energiamahukaks tootmiseks (rohujahuveski, suurfarmi piimablokk, Paistemäe maa-ala maantee ja raudtee vahel);
- Rakke alevikus väikesemahulise tootmise arendamine (õmblustööstus, elektroonika, plastmassitööstus) olemasolevate kasutuse ruumide baasil (töökoja olmekorpus)
- olemasolevate ja töötavate põllumajanduslike tootmiskomplekside ratsionaalne kasutamine;
- vältida valla ettevõtjate poolt investeeringute väljaviimist Rakke vallast;
- põllumajandussaaduste ümbertöötlemine;
- avaliku internetipunkti asutamine

Energiamahukaks tootmiseks sobivate objektide ning territooriumide tutvustamiseks ilmub lähiajal trükis, milles on plaanitud levitada nii eesti kui välismaa ettevõtjate hulgas.

Valla ettevõtjate poolt investeeringute väljaviimine – valla üldise arengu suhtes ebasoovitav. Põhiline väide 12. juunil toimunud arutelul oli, et Rakke vallas ei leidu töötajad. Probleem puudutab kahte seakasvatust: AS Kõpsta ja OÜ Liigvalla PM, ühes ei jätku tootmispinda, kasutab tootmishooneid, ka töötajad Koeru vallas, teised töötavad seakasvatuseks ehitatud tootmishooned alakoormusega.

Põllumajandussaaduste ümbertöötlemine

Õige oleks, et töötlemine kuuluks tootjale. Praeguses majandus-

situatsioonis kaasaja nõuetele vastava töötleva tootmise loomine ei ole tootjatele jõukohane, probleem on Eesti riigi majanduspoliitiline probleem.

Turism

- Investeeringute leidmine turismialase infrastruktuuri loomiseks;
- Teadvustada ja väärtustada vaatamisväärsused Rakke vallas;
- Rakke linnamägi – suusakeskus; Emumäe maastikukaitseala – kämping, suvised matkarajad, Mäiste järv – majutus, toitlustus, talveks suusakeskus;
- Leida kasutus Tammiku looduslikule potentsiaalile ja olemasolevatele võimalustele (metskonna kontor – majutus?)
- Lülitumine suuremate turismikettide juurde (Erki Tammiksaare projekt – teadlastest ja maadeuurijatest mõisnike mõisade (Rakke vallas Piibe, Baer) külastamine ja tutvumine ümbruskonna vaatamisväärsustega, matkarajad jalgratastele, külalistetoad)
- Veekogude korrastamine puhkealadeks (Selja järv, Kamariku karjäär, Mäiste järv, Tammiku järved, Põltsamaa (Piibe) jõgi – paadimatkad Endla sookaitsealale, Ao paisjärv ja Sillaotsa puhkebaas, Lammasküla (Onga) jõe paisutamine);
- Kaitsealuste objektide – kultusekivid, pargid, mälestusmärgid j.m heakorra ja tähistamise tagamine;
- Võtta kaitse alla ja eksponeerida Rakke ringahi (Kadaka korsten);
- Heakorrastada Rakkes lubjatehase ja autobaasi kasutamata territooriumid, mittevajalike hoonete ja rajatiste lammutamine;
- Linnuvaatluse ja loomade (koprad) elu jälgimise võimaluste loomine;
- jahiturism
- külade tähistamine - teeviidad

Probleemid, mis kaasnevad turismi arendamisega

Vastava infrastruktuuri loomine vajab

suuri investeeringuid, kohapealsetel ettevõtjatel napib selleks vahendeid. Praktiliselt puuduvad vallas majutus- ja toitlustusvõimalused, Rakkes töötab ainult üks toitlustusettevõtte piiratud ajal ja kesise menüüga. On oht, et puudub valmidus turistide teenendamiseks, samuti võib takistavaks asjaoluks kujuneda keelteoskus.

Ettevõtlus

- Valla muutmine ettevõtjate-sõbralikuks: - kauplemislood, maamaks, kohaliku omavalitsuse võimaluste väljaselgitamine
- valla põhiülesanne – infrastruktuuri loomine
- infovahenduse vajadus

Valla ettevõtluse arendamiseks ilmselt ei jätku poliitilisest loosungist, et Rakke vald on ettevõtjate-sõbralik vald. Peaks kaasnema konkreetne tegutsemine – valla ettevõtete maksukoormuse vähendamine nende vahenditega, mis on valla käsutuses: maamaks, kauplemislubade eest võetav tasu, asjaajamise korrektsus ja kiirus.

Ettevõtlust, eriti küldes, pärsib normaalse telefonise puudumine.

Väga oluline on teede korrashoid, milleks praegu vallas napib vahendeid.

Infopuudus – ettevõtjatel, eriti talupidajatel puudub teave riiklike toetuste osas, samuti erinevatest fondidest ja sihtasutustest. Ei teata kasutada ettevõtluskeskuste nõustamisvõimalusi, samuti konsulentide teenuseid. Vajadus välja selgitada, millist teavet vajatakse ja kuidas seda levitada.

Kaaluda ettevõtjate klubi asutamist (lektorite kutsumine jne, initsiatiiv ettevõtjate poolt, toetus valla poolt)

Investeeringud ettevõtlusse: vajalik on ettevõtte sisemine valmisolek investeeringute vastuvõtuks – kaasaegses majanduses kingitusi ei tehta, vastutasuks soovetakse (enamus)osalust ettevõttes.

- Valla põhiülesanne on ettevõtluse ja elukeskkonna normaalseks arenguks